

ETT
TRYGGARE
SVERIGE

Ett tryggare Sverige

I Sverige ska människor kunna leva i trygghet, utan att behöva oroa sig för våld och hot. Man ska kunna lita på att den som begår brott också straffas för det. Sedan 2006 har brottsligheten minskat och tryggheten ökat. Vi har i dag fler poliser och våra satsningar på rättsväsendet är större än någonsin. Det går i rätt riktning, men det finns fortfarande stora utmaningar.

Alliansregeringen vill gå vidare och skapa ett ännu tryggare samhälle. I dag presenterar vi nya förslag för att skärpa straffen och begränsa villkorlig frigivning, samt ytterligare åtgärder mot våld i nära relationer och sexualbrott.

Alliansregeringen har sedan 2006 gjort rekordstora satsningar på rättsväsendet. Vi har betydligt fler poliser, åklagare och domare än 2006. I januari 2015 får Sverige en polismyndighet för hela landet, det ska innebära en effektivare polisverksamhet. Straffen har skärpts för allvarliga våldsbrott, såsom grov misshandel och grov kvinnofridskränkning. Insatserna mot ungdomsbrottslighet har förstärkts, detsamma gäller arbetet mot våld i nära relationer. En nationell mobilisering mot grov organiserad brottslighet, som involverar bl.a. polisen, tullen, Kronofogdemyndigheten och Skatteverket, har inletts och fortsätter.

Men arbetet är långt ifrån färdigt. Under nästa mandatperiod vill vi gå vidare med ytterligare satsningar för ett ännu tryggare samhälle. Vi har nyligen föreslagit ett helt nytt brott – inbrottsstöld. Vi har också förslag om t.ex. skärpta straff för narkotikabrott och för systematiska bedrägerier, s.k. bluffakturor. I dag presenterar vi ytterligare steg:

- Skärpta straff för allvarliga våldsbrott
- Minska straffrabatten vid flerfaldig brottslighet
- Begränsad villkorlig frigivning i kombination med förstärkt arbetslinje på anstalt
- Åtgärder mot våld i nära relationer
- Skärpta straff för sexualbrott

Skärpta straff för allvarliga våldsbrott

Alliansregeringen vill att de som begår brott blir straffade och att brottsoffer blir sedda och kan känna sig trygga. Straffen ska stå i proportion till brottet så att brottsoffret får upprättelse, och brottslingen ska kunna sona sitt brott och få möjlighet till en ny chans.

Konsekvenserna av att begå brott ska vara snabba och kännbara. Brottsoffret får aldrig lämnas med en känsla av att det är han eller hon som gjort fel. Straffet ska bidra till att förhindra ny brottslighet och samtidigt ge ett tillfälle för den dömde att göra nya livsval och att åter bli en del av samhället.

Alliansregeringen har genomfört ett stort antal straffskärpningar med fokus på grova våldsbrott. Avsikten var att väsentligt skärpa de straff som döms ut. Men reformen har inte fått önskat genomslag. Straffskalorna utnyttjas fortfarande inte fullt ut av domstolarna. För att de allvarligaste brotten ska straffas hårdare vill vi höja minimistraffen för ett antal brott. De förändringar Alliansregeringen genomfört och vill genomföra syftar till en ökad spridning av utdömda påföljder och därmed till en mer proportionerlig tillämpning av straffskalan.

- Vi vill skärpa straffet för dråp, synnerligen grov misshandel, grov misshandel, grovt rån, grov utpressning, grovt olaga hot och grovt olaga tvång.

Minska straffrabatten vid flerfaldig brottslighet

Om någon döms för flera brott samtidigt, bestäms ett straff för den samlade brottsligheten. Det utdömda straffet blir mildare än summan av de straff som skulle ha dömts ut om de brott som det rör sig om hade begåtts av olika personer. Det finns skäl att ifrågasätta om denna typ av reduktion på strafftiden blir för stor i vissa fall. Vi vill minska straffrabattens betydelse vid flerfaldig brottslighet. Detta måste dock ske på ett sådant sätt att konsekvenserna blir rimliga.

- Vi vill minska straffrabatten vid flerfaldig brottslighet.

Begränsad villkorlig frigivning och förstärkt arbetslinje på anstalt

Personer som gång på gång återfaller i kriminalitet ska känna att samhället reagerar. I dag blir en person som regel frisläppt från fängelset efter två tredjedelar av strafftiden, även om anstaltstiden har präglats av en ovilja att ändra på sitt liv. Det kan vi inte acceptera. Personer som anstränger sig för att förändra sin situation, till exempel genom studier eller jobbförberedande åtgärder, ska premieras före den som inte tar ansvar. Kriminalvårdens återfallsförebyggande arbete

behöver förstärkas, bland annat genom stärkt tillgång till yrkesutbildning på anstalt. Vi vill också att återfall ska få tydligare konsekvenser än i dag. På så sätt markerar samhället förväntningar och skapar incitament för människor att komma på rätt köl igen.

- Vi anser att den som återfaller i brott och döms till ett nytt fängelsestraff ska avtjäna tre fjärdedelar av det nya straffet.
- Vi vill att den som återfaller i brott efter att ha släppts ur fängelse ska få hela sin villkorligt medgivna frihet förverkad i betydligt fler fall än idag.
- Vi vill ytterligare begränsa möjligheterna till villkorlig frigivning om den intagne misskött sig eller inte aktivt deltagit i verksamhet, t.ex. studier, arbete eller behandling.
- Vi vill se nya former för samverkan mellan Kriminalvården och andra aktörer i syfte att förbättra möjligheterna till återanpassning till ett liv fritt från kriminalitet.
- Vi vill ge Kriminalvården i uppdrag att utöka och utveckla arbetet med särskilda utslussningsåtgärder i syfte att förbereda de intagna för livet efter tiden på anstalt.
- Vi vill stärka tillgången till yrkesutbildning på anstalt.

Åtgärder mot våld i nära relationer

Varje år misshandlas eller mördas tiotusentals kvinnor av sin nuvarande eller före detta partner. Alltför få vågar polisanmäla. Det finns uppskattningar som säger att minst 150 000 barn lever i hem där det förekommer våld. Samhället ska markera med kraft mot dessa brott. Rättsväsendet ska ha verktyg för att skydda brottsoffren.

I dag kan en person förbjudas att besöka, kontakta eller följa efter en annan person genom kontaktförbud. Det finns flera former av kontaktförbud. Ett särskilt utvidgat kontaktförbud ska i normalfallet förenas med elektronisk övervakning, så kallad fotboja. För övriga former av kontaktförbud finns inte möjligheten till fotboja. Under förra året beslutades drygt 4 000 kontaktförbud. I dag är det mycket ovanligt att någon blir dömd till särskilt utvidgat kontaktförbud. Fram till och med april i år hade ingen person ännu blivit dömd till särskilt utvidgat kontaktförbud med fotboja. Vi vill minska riskerna och öka tryggheten för offren genom att elektronisk fotboja ska kunna användas i fler fall.

- Vi vill att elektronisk fotboja ska kunna användas vid fler fall av kontaktförbud.
- Vi kommer att utvärdera effekterna av straffskärpningen avseende grov kvinnofridskränkning. Om reformen inte har fått avsedd effekt är Alliansregeringen inte främmande för att skärpa straffen ytterligare.

- Vi vill att kvinno- och tjejjourer, som gör omistliga insatser för att erbjuda hotade och våldsutsatta kvinnor skydd och hjälp, ska få sin långsiktiga finansiering säkerställd.

Skärpta straff för sexualbrott

I fjol anmäldes 6 000 våldtäkter och våldtäktsförsök. Sett till en tioårsperiod har de anmälda våldtäkterna ökat markant. Liksom för våld i nära relationer så är mörkertalet när det gäller sexualbrott stort.

Det bör ställas högre krav på gärningsmannen. Därför vill vi bland annat införa ett särskilt straffansvar för oaktsamhetsbrott avseende våldtäkt. För många andra brott där det krävs uppsåt – till exempel misshandel – finns en möjlighet att döma en person även om man bara kan styrka ett oaktsamt beteende, till exempel vållande till kroppsskada. Något ansvar för vållande finns däremot inte i den svenska våldtäktslagstiftningen.

Ett sådant brott tar till exempel sikte på fall då en gärningsman inte insett – men borde ha förstått – att brottsoffret befann sig i en särskilt utsatt situation när övergreppet ägde rum, till exempel för att han eller hon var väldigt berusad.

- Vi vill införa synnerligen grov våldtäkt och oaktsamhetsbrott avseende våldtäkt som nya brott.
- Vi vill se över våldtäktsbrottet och överväga frågan om brist på samtycke.
- Vi vill skärpa straffet för köp av sexuell handling av barn.
- Vi vill skärpa straffen för människohandel och koppleri.

En ansvarsfull politik

För satsningen på Kriminalvårdens arbete med särskilda utslussningsåtgärder kommer regeringen att avsätta 60 mkr fr.o.m. år 2016. Straffskärpningsåtgärderna bedöms kunna finansieras inom nuvarande anslag. Kriminalvården har därutöver i dag viss ledig kapacitet vad gäller fängelseplatser.

Alla reformer i Alliansregeringens valmanifest finansieras krona för krona. Därutöver bedömer Alliansregeringen att det kommer finnas ett behov av budgetförstärkande åtgärder på omkring 25 mdkr mot slutet av mandatperioden, för att värna ekonomins skyddsvallar. En redogörelse över reformer, finansieringar samt övriga budgetförstärkningar kommer att ges i valmanifestet. Inriktningen för finansieringen är att fortsatt värna ekonomins funktionssätt och förutsättningarna för ökad sysselsättning och högre tillväxt.